

Luk

Chapter 23

Javanese Interlinear

Reference: Javanese Bible (SABDA)

1 Καὶ ἀναστὰν ἅπαν τὸ πλῆθος αὐτῶν, ἤγαγον αὐτὸν
Lan jumeneng sedaya -tiyang kathah piyambakipun ngirid Panjenenganipun
[G2532](#) [G0450](#) [G0537](#) [G3588](#) [G4128](#) [G0846](#) [G0071](#) [G0846](#)
ἐπὶ τὸν Πιλάτον.
dhateng -ngarsanipun Pilatus
[G1909](#) [G3588](#) [G4091](#)

Ing kono kabeh warga pradata banjur padha ngadeg, Gusti Yesus diladekake marang ngarsane Sang Pilatus.

2 ἤρξαντο δὲ κατηγορεῖν αὐτοῦ, λέγοντες, Τοῦτον εὐραμεν
wiwit lajeng ndakwa Panjenenganipun matur Tiyang-punika kula-manggihaken
[G0756](#) [G1161](#) [G2723](#) [G0846](#) [G3004](#) [G3778](#) [G2147](#)
διαστρέφοντα τὸ ἔθνος ἡμῶν, καὶ κωλύοντα φόρους Καίσαρι
nyasaraken -bangsa umat kula-sedaya lan ngalang-alangi pajeg dhateng-Kaisar
[G1294](#) [G3588](#) [G1484](#) [G1473](#) [G2532](#) [G2967](#) [G5411](#) [G2541](#)
διδόναι, καὶ λέγοντα ἑαυτὸν Χριστὸν βασιλέα εἶναι.
nyukani lan ngandika Piyambakipun Sang-Kristus Raja inggih
[G1325](#) [G2532](#) [G3004](#) [G1438](#) [G5547](#) [G0935](#) [G1510](#)

Nuli wiwit padha nggugat, ature: "Kula sadaya sampun sami nyumerepi, bilih Tiyang punika nasaraken bangsa kula, sami dipun penging ngaturaken paos dhateng Sang Nata Agung, saha ngaken, bilih Piyambakipun punika Sang Ratu."

3 ὁ δὲ Πιλάτος ἠρώτησεν αὐτὸν, λέγων, Σὺ εἶ
-piyambakipun lajeng Pilatus ndangu Panjenenganipun matur Panjenengan inggih
[G3588](#) [G1161](#) [G4091](#) [G2065](#) [G0846](#) [G3004](#) [G4771](#) [G1510](#)
ὁ Βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων? ὁ δὲ ἀποκριθεὶς αὐτῷ,
-punika Rajanipun -tiyang Yahudi -Panjenenganipun lajeng mangsuli piyambakipun
[G3588](#) [G0935](#) [G3588](#) [G2453](#) [G3588](#) [G1161](#) [G0611](#) [G0846](#)
ἔφη, Σὺ λέγεις,
ngandika Panjenengan ngandika
[G5346](#) [G4771](#) [G3004](#)

Sang Pilatus banjur ndangu marang Gusti Yesus: "Punapa Panjenengan punika Ratunipun tiyang Yahudi?" Paring wangsulane Gusti Yesus: "Panjenengan piyambak sampun mastani."

4 ὁ δὲ Πιλάτος εἶπεν πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ τοὺς
-piyambakipun lajeng Pilatus ngandika dhateng -para imam-agung lan -para
[G3588](#) [G1161](#) [G4091](#) [G3004](#) [G4314](#) [G3588](#) [G0749](#) [G2532](#) [G3588](#)
ὄχλους, Οὐδὲν εὕρισκω αἴτιον ἐν τῷ ἀνθρώπῳ
tiyang-kathah Mboten-wonten kula-manggihaken kaluputan wonten-ing -tiyang priya
[G3793](#) [G3762](#) [G2147](#) [G0159](#) [G1722](#) [G3588](#) [G0444](#)
τούτῳ.
punika
[G3778](#)

Sang Pilatus nuli ngandika marang para pangareping imam lan marang wong akeh iku: "Tumraping aku wong iki ora tinemu kaluputane."

- 5 οί δὲ ἐπίσχυον, λέγοντες, ὅτι Ἄνασειει
 -piyambakipun-sedaya nanging saya-kenceng matur bilih Piyambakipun-ngojob-okoki
[G3588](#) [G1161](#) [G2001](#) [G3004](#) [G3754](#) [G0383](#)
- τὸν λαὸν, διδασκῶν καθ' ὅλης τῆς Ἰουδαίας, καὶ
 -umat rakyat mucal wonten-ing-sedaya saindengipun -tanah Yudea lan
[G3588](#) [G2992](#) [G1321](#) [G2596](#) [G3650](#) [G3588](#) [G2449](#) [G2532](#)
- ἀρξάμενος ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας ἕως ὧδε.
 wiwit saking -tanah Galiléa dumugi ngriki
[G0756](#) [G0575](#) [G3588](#) [G1056](#) [G2193](#) [G5602](#)

Nanging wong-wong mau saya banget panggugate, ature: "Tiyang punika damel balelanipun rakyat kalayan piwulangipun wonten ing tanah Yudea sadaya, kawiwitan wonten ing tanah Galilea, lan sapunika sampun dumugi ing ngriki."

- 6 Πιλάτος δὲ ἀκούσας, ἐπηρώτησεν εἰ ὁ ἄνθρωπος Γαλιλαῖός ἐστιν;
 Pilatus lajeng mireng ndangu punapa -tiyang priya Galiléa inggih
[G4091](#) [G1161](#) [G0191](#) [G1905](#) [G1487](#) [G3588](#) [G0444](#) [G1057](#) [G1510](#)

Bareng midhanget atur mangkono iku Sang Pilatus banjur ndangu, apa Wong iku wong Galilea.

- 7 καὶ ἐπιγνοῦς ὅτι ἐκ τῆς ἐξουσίας Ἡρώδου ἐστίν, ἀνέπεμψεν
 lan mangertos bilih saking -wewengkon pangwasa Hérodès inggih ngintunaken
[G2532](#) [G1921](#) [G3754](#) [G1537](#) [G3588](#) [G1849](#) [G2264](#) [G1510](#) [G0375](#)
- αὐτὸν πρὸς Ἡρώδη, ὄντα καὶ αὐτὸν ἐν
 Panjenenganipun dhateng Hérodès ingkang-wonten ugi piyambakipun wonten-ing
[G0846](#) [G4314](#) [G2264](#) [G1510](#) [G2532](#) [G0846](#) [G1722](#)
- Ἱεροσολύμοις ἐν ταύταις ταῖς ἡμέραις.
 Yérusalèm wonten-ing wekdal-punika -dinten dinten
[G2414](#) [G1722](#) [G3778](#) [G3588](#) [G2250](#)

Bareng mirsa yen Gusti Yesus iku kalebet bawaha Sang Prabu Herodhes, nuli kaladosake marang ngarsane Sang Prabu Herodhes, kang ing wektu iku pinuju ana ing kutha Yerusalem.

- 8 ὁ δὲ Ἡρώδης, ἰδὼν τὸν Ἰησοῦν, ἐχάρη λίαν;
 -piyambakipun lajeng Hérodès ningali -Gusti Yésus bingah-sanget sanget
[G3588](#) [G1161](#) [G2264](#) [G3708](#) [G3588](#) [G2424](#) [G5463](#) [G3029](#)
- ἦν πρὸς αὐτὸν, ἰδὼν αὐτὸν,
 piyambakipun-sampun amargi wiwit dangunipun wekdal kepéngin ningali Panjenenganipun
[G1510](#) [G1063](#) [G1537](#) [G2425](#) [G5550](#) [G2309](#) [G3708](#) [G0846](#)
- διὰ τὸ ἀκούειν περὶ αὐτοῦ; καὶ ἠλπίζεν τι σημεῖον
 amargi -punapa mireng bab Panjenenganipun lan ngarep-arep setunggal mukjijat
[G1223](#) [G3588](#) [G0191](#) [G4012](#) [G0846](#) [G2532](#) [G1679](#) [G5100](#) [G4592](#)
- ἰδεῖν ὑπ' αὐτοῦ γινόμενον.
 ningali saking Panjenenganipun dipun-damel
[G3708](#) [G5259](#) [G0846](#) [G1096](#)

Bareng Sang Prabu Herodhes mirsa Gusti Yesus, banget renane, amarga wis suwe anggone kapéngin mirsa, awit wis kerep mireng bab Panjenengane, apadene ngajeng-ajeng nguningani anggone nganakake pratandha.

- 9 ἐπηρώτα δὲ αὐτὸν ἐν λόγοις ἱκανοῖς; αὐτὸς δὲ
 ndangu lajeng Panjenenganipun mawi tembung kathah Panjenenganipun nanging
[G1905](#) [G1161](#) [G0846](#) [G1722](#) [G3056](#) [G2425](#) [G0846](#) [G1161](#)
- οὐδὲν ἀπεκρίνατο αὐτῷ.
 mboten-punapa-punapa mangsuli piyambakipun
[G3762](#) [G0611](#) [G0846](#)

Akeh kang didangokake marang Gusti Yesus, nanging Panjenengane ora paring wangsulan sathithik-thithika.

- 10 εἰστήκεισαν δὲ οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς, εὐτόνως
jumeneng lajeng -para imam-agung lan -para ahli-Kitab kenceng
[G2476](#) [G1161](#) [G3588](#) [G0749](#) [G2532](#) [G3588](#) [G1122](#) [G2159](#)

κατηγοροῦντες αὐτοῦ.
ndakwa Panjenenganipun
[G2723](#) [G0846](#)

Nalika samana para pangareping imam lan para ahli Toret padha maju lan ngaturake panggugat-panggugat kang abot.

- 11 ἐξουθενήσας δὲ αὐτόν, <καὶ> ὁ Ἡρώδης σὺν τοῖς
ngremehaken lajeng Panjenenganipun lan -piyambakipun Hérodès kaliyan -para
[G1848](#) [G1161](#) [G0846](#) [G2532](#) [G3588](#) [G2264](#) [G4862](#) [G3588](#)
- στρατεύμασιν αὐτοῦ, καὶ ἔμπαίξας, περιβαλὼν ἐσθῆτα λαμπρὰν, ἀνέπεμψεν
prajurit piyambakipun lan moyoki ngagem rasukan endah ngintunaken
[G4753](#) [G0846](#) [G2532](#) [G1702](#) [G4016](#) [G2066](#) [G2986](#) [G0375](#)

αὐτόν τῷ Πιλάτῳ.
Panjenenganipun dhateng Pilatus
[G0846](#) [G3588](#) [G4091](#)

Sang Prabu Herodhes dalah para prajurite banjur padha nglelingsem lan moyoki Panjenengane, tumuli diagemi jubah kang endah banget sarta banjur diwangsulake marang ngarsane Sang Pilatus.

- 12 ἐγένοντο δὲ φίλοι ὃ τε Ἡρώδης καὶ ὁ Πιλάτος,
dados lajeng mitra -piyambakipun lan Hérodès lan -piyambakipun Pilatus
[G1096](#) [G1161](#) [G5384](#) [G3588](#) [G5037](#) [G2264](#) [G2532](#) [G3588](#) [G4091](#)
- ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ μετ' ἀλλήλων; προὔπῃρχον γὰρ
wonten-ing dinten-punika -ing dinten antawisipun sesami sakdèrèngipun amargi
[G1722](#) [G0846](#) [G3588](#) [G2250](#) [G3326](#) [G0240](#) [G4391](#) [G1063](#)
- ἐν ἔχθρᾳ, ὄντες πρὸς αὐτούς.
wonten-ing sesengitan dados antawisipun sesami
[G1722](#) [G2189](#) [G1510](#) [G4314](#) [G0848](#)

Ing dina iku uga Sang Prabu Herodhes karo Sang Pilatus banjur padha memitran, awit maune padha sesatron.

- 13 Πιλάτος δὲ, συναλεσάμενος τοὺς ἀρχιερεῖς, καὶ τοὺς ἄρχοντας, καὶ
Pilatus lajeng nimbali -para imam-agung lan -para pangageng lan
[G4091](#) [G1161](#) [G4779](#) [G3588](#) [G0749](#) [G2532](#) [G3588](#) [G0758](#) [G2532](#)
- τὸν λαόν,
-umat rakyat
[G3588](#) [G2992](#)

Sang Pilatus banjur nimbali para pangareping imam lan para panggedhe sarta wong akeh, padha kadhawuhan nglumpuk,

14	εἶπεν ngandika G3004	πρὸς dhateng G4314	αὐτούς, piyambakipun-sedaya G0846	Προσηνέγκατέ Panjenengan-sedaya-mbeta G4374	μοι kula G1473	τὸν -tiyang G3588			
	ἄνθρωπον priya G0444	τοῦτον, punika G3778	ὡς minangka G5613	ἀποστρέφοντα nyasaraken G0654	τὸν -umat G3588	λαόν; rakyat G2992	καὶ lan G2532	ἰδοῦ, mirsanana G3708	ἐγὼ kula G1473
	ἐνώπιον wonten-ngarsanipun G1799		ὑμῶν panjenengan-sedaya G4771	ἀνακρίνας, ndadosaken G0350	οὐθὲν mboten-punapa-punapa G3762			εὔρον manggihaken G2147	
	ἐν wonten-ing G1722	τῷ -tiyang G3588	ἀνθρώπῳ priya G0444	τούτῳ punika G3778	αἴτιον kaluputan G0159	ᾧ ingkang G3739	κατηγορεῖτε panjenengan-sedaya-ndakwa G2723		
	κατ' nglawan G2596	αὐτοῦ. Panjenenganipun G0846							

nuli padha dipangandikani mangkene: “Kowe padha ngladekake Wong iki marang aku kokdakwa gawe balelaning rakyat. Kowe padha sumurup dhewe, yen wis dakpriksa, nanging mungguh ing aku bab kang kokgugatake kabeh tumrap Wong iku ora tinemu ana ing Dheweke.

15	ἀλλ' nanging G0235	οὐδὲ mboten-ugi G3761	Ἡρώδης; Hérodès G2264	ἀνέπεμψεν ngintunaken G0375	γὰρ amargi G1063	αὐτὸν Panjenenganipun G0846	πρὸς dhateng G4314		
	ἡμᾶς. kula-sedaya G1473	καὶ lan G2532	ἰδοῦ, mirsanana G3708	οὐδέν mboten-punapa-punapa G3762	ἄξιον pantes G0514	θανάτου pejah G2288	ἐστὶν sampun G1510		
	πεπραγμένον dipun-tindakaken G4238	αὐτῷ. Panjenenganipun G0846							

Dalasan Sang Nata Herodhes iya ora, sabab Wong iku banjur dibalekake mrene. Satemene apa kang ditindakake iku ora ana kang katrap ing paukuman pati.

16	παιδεύσας ngukum G3811	οὓν dados G3767	αὐτὸν, Panjenenganipun G0846	ἀπολύσω. kula-ngluwari G0630				
----	--	---------------------------------------	--	--	--	--	--	--

Mulane mung bakal dakajar, banjur dakluwari.”

17	<Ἀνάγκην Kedah G0318	δὲ lajeng G1161	εἶχεν gadhadhah G2192	ἀπολύειν ngluwari G0630	αὐτοῖς piyambakipun-sedaya G0846	κατὰ ing G2596	έορτήν riyaya G1859	ἕνα>. setunggal G1520
----	--	---------------------------------------	---	---	--	--------------------------------------	---	---

(Sabab Panjenengane ing dina riyaya iku wajib ngluwarai wong siji kanggo wong-wong mau.)

18	ἀνέκραγον sesambat G0349	δὲ lajeng G1161	παμπληθεῖ, sedaya-sesarengan G3826	λέγοντες, matur G3004	Αἴρε Nyingkiraken G0142	τοῦτον, tiyang-punika G3778	ἀπόλυσον ngluwarana G0630
	δὲ nanging G1161	ἡμῖν kula-sedaya G1473	τὸν -piyambakipun G3588	Βαραββᾶν! Barabas G0912			

Nanging wong kabeh mau tumuli padha nguwuh-uwuh bebarengan: “Kasirnakna Tiyang punika! Barabas kaluwarana!”

- 19 ὅστις ἦν διὰ στάσις τινὰ γενομένην ἐν τῇ πόλει, καὶ
 ingkang sampun amargi kraman setunggal dados wonten-ing -kutha kutha lan
[G3748](#) [G1510](#) [G1223](#) [G4714](#) [G5100](#) [G1096](#) [G1722](#) [G3588](#) [G4172](#) [G2532](#)
- φόνον, βληθεὶς ἐν τῇ φυλακῇ.
 mejahi dipun-lebetaken wonten-ing -pakunjaran pakunjaran
[G5408](#) [G0906](#) [G1722](#) [G3588](#) [G5438](#)

Barabas iku kalebokake ing pakunjaran marga kasangkut ing pambrontakan ing sajroning kutha lan gawe pepati.

- 20 πάλιν δὲ ὁ Πιλάτος προσεφώνησεν αὐτοῖς, θέλων
 malih lajeng -piyambakipun Pilatus ngandika piyambakipun-sedaya kepéngin
[G3825](#) [G1161](#) [G3588](#) [G4091](#) [G4377](#) [G0846](#) [G2309](#)
- ἀπολύσαι τὸν Ἰησοῦν.
 ngluwari -Gusti Yésus
[G0630](#) [G3588](#) [G2424](#)

Sang Pilatus ngandikani maneh marang wong-wong mau, karsane ngluwari Gusti Yesus.

- 21 οἱ δὲ ἐπεφώνουν, λέγοντες, Σταύρου, σταύρου
 -piyambakipun-sedaya nanging bengok-bengok matur Saliba salibna
[G3588](#) [G1161](#) [G2019](#) [G3004](#) [G4717](#) [G4717](#)
- αὐτόν.
 Panjenenganipun
[G0846](#)

Nanging wong-wong padha mangsuli kanthi keras uga panguwuhe: "Kasaliba, kasaliba!"

- 22 ὁ δὲ τρίτον εἶπεν πρὸς αὐτούς, Τί γὰρ
 -piyambakipun lajeng kaping-tiga ngandika dhateng piyambakipun-sedaya Punapa amargi
[G3588](#) [G1161](#) [G5154](#) [G3004](#) [G4314](#) [G0846](#) [G5101](#) [G1063](#)
- κακὸν ἐποίησεν οὗτος? οὐδὲν αἴτιον θανάτου
 awon nindakaken Piyambakipun mboten-punapa-punapa kaluputan pejah
[G2556](#) [G4160](#) [G3778](#) [G3762](#) [G0159](#) [G2288](#)
- εὔρον ἐν αὐτῷ. παιδεύσας οὖν αὐτόν,
 kula-manggihaken wonten-ing Panjenenganipun ngukum dados Panjenenganipun
[G2147](#) [G1722](#) [G0846](#) [G3811](#) [G3767](#) [G0846](#)
- ἀπολύσω.
 kula-ngluwari
[G0630](#)

Pangandikane Sang Pilatus kang kaping telune: "Nglakoni piala apa ta Wong iki sabener? Aku ora bisa nemokake kaluputane kang kena ing paukuman pati. Dadi mung bakal dakajar banjur dakluwari."

- 23 οἱ δὲ ἐπέκειντο φωναῖς μεγάλας, αἰτούμενοι
 -piyambakipun-sedaya nanging ndesek mawi-swanten ageng nyuwun
[G3588](#) [G1161](#) [G1945](#) [G5456](#) [G3173](#) [G0154](#)
- αὐτόν σταυρωθῆναι. καὶ κατίσχυον αἱ φωναὶ αὐτῶν,
 Panjenenganipun dipun-salib lan menang -swanten swanten piyambakipun-sedaya
[G0846](#) [G4717](#) [G2532](#) [G2729](#) [G3588](#) [G5456](#) [G0846](#)
- <καὶ τῶν ἀρχιερέων>.
 lan -para imam-agung
[G2532](#) [G3588](#) [G0749](#)

nanging kalawan bengok-bengok wong-wong padha nyuwun kanthi adreng, supaya Panjenengane kasalib, lan wekasane wong-wong mau menang kalawan bengok-bengok iku.

24 καὶ Πιλάτος ἐπέκρινεν γενέσθαι τὸ αἶτημα αὐτῶν.
lan Pilatus mutusakén dados –panyuwunan panyuwunan piyambakipun–sedaya
[G2532](#) [G4091](#) [G1948](#) [G1096](#) [G3588](#) [G0155](#) [G0846](#)

Sang Pilatus banjur ndhawuhake karampungan, panyuwune wong-wong mau dikabulake.

25 ἀπέλυσεν δὲ τὸν διὰ στάσιν καὶ φόνον βεβλημένον εἰς
ngluwari lajeng –ingkang amargi kraman lan mejahi dipun–lebetaken wonten–ing
[G0630](#) [G1161](#) [G3588](#) [G1223](#) [G4714](#) [G2532](#) [G5408](#) [G0906](#) [G1519](#)

φυλακὴν, ὃν ἤτοῦντο; τὸν δὲ Ἰησοῦν παρέδωκεν
pakunjaran ingkang piyambakipun–sedaya–nyuwun –Gusti nanging Yésus nyerahaken
[G5438](#) [G3739](#) [G0154](#) [G3588](#) [G1161](#) [G2424](#) [G3860](#)

τῷ θελήματι αὐτῶν.
dhateng karsa piyambakipun–sedaya
[G3588](#) [G2307](#) [G0846](#)

Sarta nuli ngluwari wong kang kalebokake ing pakunjarang marga kasangkut ing pambrontakan lan mateni wong, ngetrepi panyuwune wong-wong mau, dene Gusti Yesus nuli kapasrahake marang wong-wong mau ing sakarep-karpe.

26 Καὶ ὡς ἀπήγαγον αὐτόν, ἐπιλαβόμενοι Σίμωνά, τινα
Lan nalika ngirid Panjenenganipun nyekel Simon setunggal–tiyang
[G2532](#) [G5613](#) [G0520](#) [G0846](#) [G1949](#) [G4613](#) [G5100](#)

Κυρηναῖον, ἐρχόμενον ἀπ’ ἀγροῦ, ἐπέθηκαν αὐτῷ τὸν σταυρὸν,
Kiréné rawuh saking tegalan numpangaken piyambakipun –kayu salib
[G2956](#) [G2064](#) [G0575](#) [G0068](#) [G2007](#) [G0846](#) [G3588](#) [G4716](#)

φέρειν ὄπισθεν τοῦ Ἰησοῦ.
nggendong wonten–wingkingipun –Gusti Yésus
[G5342](#) [G3693](#) [G3588](#) [G2424](#)

Nalika padha ngirid Gusti Yesus iku, ana wong kang jenenge Simon, saka ing kutha Kirene, kang lagi teka bae saka ing jaban kutha, iku diandheg banjur dikon manggul salibe lan mlaku ing wingkinge Gusti Yesus.

27 Ἰηκολούθει δὲ αὐτῷ πολὺ πλῆθος τοῦ λαοῦ, καὶ γυναικῶν,
Ndèrèk lajeng Panjenenganipun kathah tiyang saking rakyat lan tiyang–èstri
[G0190](#) [G1161](#) [G0846](#) [G4183](#) [G4128](#) [G3588](#) [G2992](#) [G2532](#) [G1135](#)

αἷ ἐκόπτοντο καὶ ἐθρήνου αὐτόν.
ingkang nangis lan sesambat Panjenenganipun
[G3739](#) [G2875](#) [G2532](#) [G2354](#) [G0846](#)

Sarta ana wong akeh kang padha ndherekake Panjenengane, akeh wong wadon panunggalane iku kang padha ngadhuh-adhuh lan nangisi Panjenengane.

28 στραφεῖς δὲ πρὸς αὐτὰς, <ὁ> Ἰησοῦς εἶπεν, Θυγατέρες
nolèh lajeng dhateng piyambakipun–sedaya –Gusti Yésus ngandika Para–putri
[G4762](#) [G1161](#) [G4314](#) [G0846](#) [G3588](#) [G2424](#) [G3004](#) [G2364](#)

Ἱερουσαλήμ, μὴ κλαίετε ἐπ’ ἐμέ, πλὴν ἐφ’ ἑαυτὰς
Yérusalèm sampun nangis tumrap Kula nanging tumrap piyambakipun–sedaya
[G2419](#) [G3361](#) [G2799](#) [G1909](#) [G1473](#) [G4133](#) [G1909](#) [G1438](#)

κλαίετε, καὶ ἐπὶ τὰ τέκνα ὑμῶν.
nangisa lan tumrap –para putra panjenengan–sedaya
[G2799](#) [G2532](#) [G1909](#) [G3588](#) [G5043](#) [G4771](#)

Gusti Yesus nuli minger mirsani wong-wong mau lan ngandika: “He anak-anake wadon Yerusalem, aja padha nangisi Aku, awakmu dhewe bae lan anak-anakmu padha tangisana!

- 29 ὅτι ἰδοὺ, ἔρχονται ἡμέραι ἐν αἷς ἐροῦσιν, Μακάριαι
 amargi mirsanana badhe-rawuh dinten wonten-ing-pundi ingkang ngandika Begja
[G3754](#) [G3708](#) [G2064](#) [G2250](#) [G1722](#) [G3739](#) [G2046](#) [G3107](#)
- αἶ -para-tiyang-èstri στεῖραι, καὶ αἶ κοιλίαι αἶ οὐκ ἐγέννησαν,
 gabug lan -guwa-garba guwa-garba ingkang mboten nglairaken
[G3588](#) [G4723](#) [G2532](#) [G3588](#) [G2836](#) [G3739](#) [G3756](#) [G1080](#)
- καὶ μαστοὶ οἷ οὐκ ἔθρεψαν.
 lan susu ingkang mboten nyusoni
[G2532](#) [G3149](#) [G3739](#) [G3756](#) [G5142](#)

Amarga sumurupa, bakal tumeka ing wektune wong padha duwe pangucap mangkene: Rahayu wong wadon kang gabug, lan weteng kang ora tau nglairake anak, sarta susu kang ora tau nusoni.

- 30 τότε ἄρξονται λέγειν τοῖς ὄρεσιν, Πέσετε ἐφ' ἡμᾶς; καὶ
 lajeng wiwit ngandika dhateng gunung Dhawaha tumrap kula-sedaya lan
[G5119](#) [G0756](#) [G3004](#) [G3588](#) [G3735](#) [G4098](#) [G1909](#) [G1473](#) [G2532](#)
- τοῖς βουνοῖς, Καλύψατε ἡμᾶς:
 dhateng bukit Nutupana kula-sedaya
[G3588](#) [G1015](#) [G2572](#) [G1473](#)

Wong-wong banjur bakal padha calathu marang gunung-gunung: Aku jugrugana! Lan marang punthuk-punthuk: Aku urugana!

- 31 ὅτι εἰ ἐν <τῷ> ὑγρῷ ξύλῳ, ταῦτα ποιοῦσιν;
 amargi manawi wonten-ing -kayu teles kayu bab-punika dipun-tindakaken
[G3754](#) [G1487](#) [G1722](#) [G3588](#) [G5200](#) [G3586](#) [G3778](#) [G4160](#)
- ἐν τῷ ξηρῷ, τί γένηται?
 wonten-ing -kayu garing punapa dados
[G1722](#) [G3588](#) [G3584](#) [G5101](#) [G1096](#)

Amarga manawa kaya mangkene iki panggawene wong marang kayu kang urip, saya maneh kang garing bakal dikapakake?"

- 32 Ἦγοντο δὲ καὶ ἕτεροι κακοῦργοι δύο, σὺν αὐτῷ
 Dipun-irid lajeng ugi sanèsipun durjana kalih kaliyan Panjenenganipun
[G0071](#) [G1161](#) [G2532](#) [G2087](#) [G2557](#) [G1417](#) [G4862](#) [G0846](#)
- ἀναίρεθῆναι.
 dipun-pejahi
[G0337](#)

Ana durjana loro kang uga padha kairid kang bakal diukum pati bebarengan karo Panjenengane.

- 33 Καὶ ὅτε ἦλθον ἐπὶ τὸν τόπον τὸν καλούμενον
 Lan nalika rawuh wonten-ing -panggenan panggenan -ingkang dipun-wastani
[G2532](#) [G3753](#) [G2064](#) [G1909](#) [G3588](#) [G5117](#) [G3588](#) [G2564](#)
- Κρανίον, ἐκεῖ ἐσταύρωσαν αὐτὸν, καὶ τοὺς κακούργους,
 Tengkorak wonten-ngriku nyalib Panjenenganipun lan -para durjana
[G2898](#) [G1563](#) [G4717](#) [G0846](#) [G2532](#) [G3588](#) [G2557](#)
- ὃν ἰνγκανγκ-σετунгал μὲν ἐκ δεξιῶν, ὃν δὲ ἐξ ἀριστερῶν.
 ingkang-setunggal wonten saking tengen ingkang-setunggal lajeng saking kiwa
[G3739](#) [G3303](#) [G1537](#) [G1188](#) [G3739](#) [G1161](#) [G1537](#) [G0710](#)

Satekane ing panggonan kang aran Pacumplungan, Gusti Yesus banjur disalib ana ing kono, mangkono uga durjana loro mau, kang siji ana ing tengen, sijine ana ing kiwane Gusti Yesus.

34 ὁ δὲ Ἰησοῦς ἔλεγεν, Πάτερ, ἄφες αὐτοῖς,
 -Panjenenganipun lajeng Yésus ngandika Rama ngapuntena piyambakipun-sedaya
[G3588](#) [G1161](#) [G2424](#) [G3004](#) [G3962](#) [G0863](#) [G0846](#)

οὐ γὰρ οἶδασιν τί ποιοῦσιν. διαμεριζόμενοι δὲ τὰ
 mboten amargi sumerep punapa nindakaken mbagi lajeng -pangangge
[G3756](#) [G1063](#) [G1492](#) [G5101](#) [G4160](#) [G1266](#) [G1161](#) [G3588](#)

ἰμάτια αὐτοῦ, ἔβαλον κλήρους.
 pangangge Panjenenganipun nebih undhi
[G2440](#) [G0846](#) [G0906](#) [G2819](#)

| Gusti Yesus tumuli munjuk: “Dhuh Rama, tiyang-tiyang punika mugj Paduka apunten, amargi sami boten mangretos punapa ingkang dipun tindakaken.” Pangagemane banjur kaedum-edum sarana kaundhi.

35 καὶ εἰσήκει ὁ λαὸς θεωρῶν. ἐξεμυκτήριζον δὲ καὶ οἱ ἄρχοντες,
 lan jumeneng -umat rakyat ningali moyoki lajeng ugi -para pangangeng
[G2532](#) [G2476](#) [G3588](#) [G2992](#) [G2334](#) [G1592](#) [G1161](#) [G2532](#) [G3588](#) [G0758](#)

λέγοντες, Ἄλλους ἔσωσεν, σωσάτω ἑαυτὸν εἰ οὗτός ἐστιν
 ngandika Sanèsipun nylametaken nylametnaa Piyambakipun manawi Piyambakipun inggih
[G3004](#) [G0243](#) [G4982](#) [G4982](#) [G1438](#) [G1487](#) [G3778](#) [G1510](#)

ὁ Χριστὸς, τοῦ Θεοῦ ὁ ἐκλεκτός.
 -Sang Kristus saking Gusti-Allah -ingkang Pinilih
[G3588](#) [G5547](#) [G3588](#) [G2316](#) [G3588](#) [G1588](#)

| Wong akeh padha ngadeg nonton. Para panggedhe padha nyenyampahi Panjenengane, pangucap: “Wong-wong liya padha dipitulungi, cikben saiki mitulungi Awake dhewe, manawa pancen Sang Kristus, Pilihane Gusti Allah!”

36 ἐνέπαιξαν δὲ αὐτῷ καὶ οἱ στρατιῶται, προσερχόμενοι,
 moyoki lajeng Panjenenganipun ugi -para prajurit nyedhaki
[G1702](#) [G1161](#) [G0846](#) [G2532](#) [G3588](#) [G4757](#) [G4334](#)

ὄξος προσφέροντες αὐτῷ,
 anggur-kecut ngaturaken Panjenenganipun
[G3690](#) [G4374](#) [G0846](#)

| Mangkono uga para prajurit iya padha memoyoki Panjenengane lan padha nyaosi anggur kecut

37 καὶ λέγοντες, Εἰ σὺ εἶ ὁ Βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων,
 lan ngandika Manawi Panjenengan inggih -punika Rajanipun -tiyang Yahudi
[G2532](#) [G3004](#) [G1487](#) [G4771](#) [G1510](#) [G3588](#) [G0935](#) [G3588](#) [G2453](#)

σῶσον σεαυτόν!
 nylametnaa Panjenengan-piyambak
[G4982](#) [G4572](#)

| karo ngucap: “Manawa Kowe ratune wong Yahudi, mara tulungana Awakmu dhewe!”

38 ἦν δὲ καὶ ἐπιγραφή ἐπ’ αὐτῷ, Ὁ ΒΑΣΙΛΕΥΣ
 wonten lajeng ugi seratan wonten-nginggil Panjenenganipun PUNIKA RAJANIPUN
[G1510](#) [G1161](#) [G2532](#) [G1923](#) [G1909](#) [G0846](#) [G3588](#) [G0935](#)

ΤΩΝ ΙΟΥΔΑΙΩΝ οὗτος, {γράμμασιν Ἑλληνικοῖς καὶ Ρωμαϊκοῖς καὶ Ἑβραϊκοῖς}.
 TIYANG YAHUDI punika aksara Yunani lan Romawi lan Ibrani
[G3588](#) [G2453](#) [G3778](#) [G1121](#) [G1673](#) [G2532](#) [G4513](#) [G2532](#) [G1444](#)

| Ing sadhuwure mustakane ana tulisan, kang unine mangkene: “Iki ratune wong Yahudi.”

39 Εἶς δὲ τῶν κρεμασθέντων κακούργων, ἐβλασφήμει αὐτόν,
 Setunggal lajeng saking dipun-gantung durjana nyacad Panjenenganipun
[G1520](#) [G1161](#) [G3588](#) [G2910](#) [G2557](#) [G0987](#) [G0846](#)

«λέγων», Οὐχὶ σὺ εἶ ὁ Χριστός? σῶσον
 ngandika Punapa-sanès Panjenengan inggih -Sang Kristus nylametnaa
[G3004](#) [G3780](#) [G4771](#) [G1510](#) [G3588](#) [G5547](#) [G4982](#)

σεαυτὸν καὶ ἡμᾶς!
 Panjenengan-piyambak lan kula-sedaya
[G4572](#) [G2532](#) [G1473](#)

Durjana kang padha digantung mau ana siji kang ngala-ala marang Gusti Yesus, pangucapè: “Apa Kowe dudu Sang Kristus? Mara, tulungana Awakmu dhewe lan aku kabeh.”

40 ἀποκριθεὶς δὲ, ὁ ἕτερος ἐπιτιμῶν αὐτῷ, ἔφη,
 mangsuli lajeng -piyambakipun sanèsipun ngengetaken piyambakipun ngandika
[G0611](#) [G1161](#) [G3588](#) [G2087](#) [G2008](#) [G0846](#) [G5346](#)

Οὐδὲ φοβῆ σὺ τὸν Θεόν, ὅτι ἐν τῷ
 Punapa-mboten ajrih panjenengan dhateng Gusti-Allah amargi wonten-ing -paukuman
[G3761](#) [G5399](#) [G4771](#) [G3588](#) [G2316](#) [G3754](#) [G1722](#) [G3588](#)

αὐτῷ κρίματι εἶ?
 sami paukuman wonten
[G0846](#) [G2917](#) [G1510](#)

Nanging sing siji banjur nyaruwe dheweke, ujare: “Apa kowe ora wedi, uga ora wedi marang Gusti Allah, mangka kowe tanpa paukuman padha?”

41 καὶ ἡμεῖς μὲν δικαίως, ἄξια γὰρ ὦν ἐπράξαμεν
 lan kula-sedaya pancèn adil pantes amargi punapa-ingkang kula-nindakaken
[G2532](#) [G1473](#) [G3303](#) [G1346](#) [G0514](#) [G1063](#) [G3739](#) [G4238](#)

ἀπολαμβάνομεν; οὗτος δὲ οὐδὲν ἄτοπον ἔπραξεν.
 nampi Piyambakipun nanging mboten-punapa-punapa awon nindakaken
[G0618](#) [G3778](#) [G1161](#) [G3762](#) [G0824](#) [G4238](#)

Aku lan kowe iku pancen wis sabeneré diukum, padha tanpa piwales kang murwat karo panggawe kita, bareng Panjenengane iki ora nindakake kaluputan apa-apa.”

42 καὶ ἔλεγεν Ἰησοῦ, μνήσθητί μου, ὅταν ἔλθῃς εἰς τὴν βασιλείαν
 lan ngandika Yésus kémutana kula manawi rawuh wonten-ing -kraton Kratoning
[G2532](#) [G3004](#) [G2424](#) [G3403](#) [G1473](#) [G3752](#) [G2064](#) [G1519](#) [G3588](#) [G0932](#)

σου!
 Panjenengan
[G4771](#)

Banjur munjuk: “Dhuh Gusti Yesus, mugi Paduka karsaa ngengeti dhateng kawula, manawi Paduka rawuh ing Kraton Paduka.”

43 καὶ εἶπεν αὐτῷ, Ἀμήν σοι, λέγω, σήμερον μετ’
 lan ngandika piyambakipun Saestu panjenengan Kula-ngandika dinten-punika kaliyan
[G2532](#) [G3004](#) [G0846](#) [G0281](#) [G4771](#) [G3004](#) [G4594](#) [G3326](#)

ἐμοῦ ἔσῃ ἐν τῷ Παραδείσῳ.
 Kula badhe wonten-ing -firdaus Firdaus
[G1473](#) [G1510](#) [G1722](#) [G3588](#) [G3857](#)

Paring wangsulane Gusti Yesus: “Aku pitutur marang kowe, satemene ing dina iki uga kowe bakal bebarengan karo Aku ana ing Pirdus.”

- 44 Καὶ ἦν ἤδη ὡσεὶ ὥρα ἕκτη, καὶ σκότος ἐγένετο
 Lan sampun kala-wau kirang-langkung jam nem lan pepeteng dados
[G2532](#) [G1510](#) [G2235](#) [G5616](#) [G5610](#) [G1623](#) [G2532](#) [G4655](#) [G1096](#)
- ἐφ' ὄλην τὴν γῆν ἕως ὥρας ἐνάτης.
 wonten-ing sedaya -bumi bumi dumugi jam sanga
[G1909](#) [G3650](#) [G3588](#) [G1093](#) [G2193](#) [G5610](#) [G1766](#)

Bareng watara jam rolas, banjur ana pagowong kang nglimputi satanah kabeh, nganti jam telu

- 45 τοῦ ἡλίου ἐκλιπόντος, ἐσχίσθη δὲ τὸ καταπέτασμα τοῦ
 -srengéngé srengéngé peteng suwèk lajeng -geber geber saking
[G3588](#) [G2246](#) [G1587](#) [G4977](#) [G1161](#) [G3588](#) [G2665](#) [G3588](#)
- ναοῦ μέσον.
 Padaleman-Suci tengah
[G3485](#) [G3319](#)

amarga srengenge ora sumorot. Kacarita gubahing Padaleman Suci suwek ing tengah dadi loro.

- 46 καὶ φωνήσας φωνῆ μεγάλη, ὁ Ἰησοῦς εἶπεν, Πάτερ, εἰς
 lan sesambat mawi-swanten ageng -Gusti Yésus ngandika Rama wonten-ing
[G2532](#) [G5455](#) [G5456](#) [G3173](#) [G3588](#) [G2424](#) [G3004](#) [G3962](#) [G1519](#)
- χεῖράς σου παρατίθεμαι τὸ πνεῦμά μου. τοῦτο δὲ εἰπὼν,
 asta Panjenengan Kula-masrahaken -roh roh Kula punika lajeng ngandika
[G5495](#) [G4771](#) [G3908](#) [G3588](#) [G4151](#) [G1473](#) [G3778](#) [G1161](#) [G3004](#)
- ἐξέπνευσεν.
 séda
[G1606](#)

Gusti Yesus banjur nguwuh kalawan swara sora: "Dhuh Rama, Kawula masrahaken nyawa Kawula wonten ing asta Paduka." Sawise matur mangkono banjur masrahake nyawane.

- 47 ἰδὼν δὲ ὁ ἑκατοντάρχης τὸ γενόμενον, ἐδόξαζεν τὸν
 ningali lajeng -riyambakipun komandhan-seratusan -punapa dados memuji -Gusti
[G3708](#) [G1161](#) [G3588](#) [G1543](#) [G3588](#) [G1096](#) [G1392](#) [G3588](#)
- Θεὸν, λέγων, Ὅντως ὁ ἄνθρωπος οὗτος δίκαιος ἦν.
 Allah ngandika Saestu -tiyang priya punika mursid inggih
[G2316](#) [G3004](#) [G3689](#) [G3588](#) [G0444](#) [G3778](#) [G1342](#) [G1510](#)

Nalika panggedhening prajurit nyumurupi lelakon iku, tumuli ngluhurake Gusti Allah, pangucap: "Nyata, yen Wong iki tanpa kaluputan."

- 48 καὶ πάντες οἱ συμπαραγενόμενοι ὄχλοι ἐπὶ τὴν
 lan sedaya -tiyang-ingkang sami-rawuh tiyang-kathah tumrap -tontonan
[G2532](#) [G3956](#) [G3588](#) [G4836](#) [G3793](#) [G1909](#) [G3588](#)
- θεωρίαν ταύτην, θεωρήσαντες τὰ γενόμενα, τύπτοντες τὰ στήθη,
 tontonan punika ningali -punapa dados njeblos -dhadha dhadha
[G2335](#) [G3778](#) [G2334](#) [G3588](#) [G1096](#) [G5180](#) [G3588](#) [G4738](#)
- ὑπέστρεφον.
 wangsul
[G5290](#)

Sakehe wong kang padha gegrombolan nonton, bareng wis nyumurupi apa kang kalakon mau, padha mulih kalawan tebah-tebah dhadha.

- 49 εἰστήκεισαν δὲ πάντες οἱ γνωστοὶ αὐτῷ, ἀπὸ μακρόθεν,
 jumeneng lajeng sedaya -tiyang-ingkang tepang Panjenenganipun saking tebih
[G2476](#) [G1161](#) [G3956](#) [G3588](#) [G1110](#) [G0846](#) [G0575](#) [G3113](#)
- καὶ γυναῖκες, αἱ συνακολουθοῦσαι αὐτῷ ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας,
 lan tiyang-èstri -ingkang ndèrèk Panjenenganipun saking -tanah Galiléa
[G2532](#) [G1135](#) [G3588](#) [G4870](#) [G0846](#) [G0575](#) [G3588](#) [G1056](#)
- ὁρῶσαι ταῦτα.
 ningali bab-punika
[G3708](#) [G3778](#)

| Sakabehe wong kang wis wanuh marang Gusti Yesus, kalebu uga para wong wadon kang padha ndherekake Panjenengane saka ing tanah Galilea, padha ngadeg ana ing kadohan, ndeleng lelakon iku kabeh.

- 50 Καὶ ἰδοῦ, ἀνὴρ ὀνόματι Ἰωσήφ, βουλευτῆς, ὑπάρχων [καὶ]
 Lan mirsanana tiyang-priya namanipun Yusuf anggota-déwan inggih-punika lan
[G2532](#) [G3708](#) [G0435](#) [G3686](#) [G2501](#) [G1010](#) [G5225](#) [G2532](#)
- ἀνὴρ ἀγαθὸς καὶ δίκαιος,
 tiyang-priya sae lan mursid
[G0435](#) [G0018](#) [G2532](#) [G1342](#)

| Ana wong kang jenenge Yusuf, warganing Pradata Agung, wong kang becik lan mursid.

- 51 οὗτος οὐκ ἦν συνκατατεθειμένος τῇ βουλῇ, καὶ τῇ
 piyambakipun mboten sampun sarujuk kaliyan pemutusan lan kaliyan
[G3778](#) [G3756](#) [G1510](#) [G4784](#) [G3588](#) [G1012](#) [G2532](#) [G3588](#)
- πράξει αὐτῶν, ἀπὸ Ἀριμαθαίας, πόλεως τῶν Ἰουδαίων, ὃς
 tumindak piyambakipun-sedaya saking Arimatéa kutha saking Yahudi ingkang
[G4234](#) [G0846](#) [G0575](#) [G0707](#) [G4172](#) [G3588](#) [G2453](#) [G3739](#)
- προσεδέχετο τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ.
 ngarep-arep -kratoning Kratoning saking Gusti-Allah
[G4327](#) [G3588](#) [G0932](#) [G3588](#) [G2316](#)

| Iku ora melu nyarujuki putusan lan tumindak Pradata, asale saka ing Arimatea, sawijining kutha Yahudi, kang nganti-anti marang Kratoning Allah.

- 52 οὗτος προσελθὼν τῷ Πιλάτῳ, ἠτήσατο τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ.
 piyambakipun nyedhak dhateng Pilatus nyuwun -layonipun layon saking Yésus
[G3778](#) [G4334](#) [G3588](#) [G4091](#) [G0154](#) [G3588](#) [G4983](#) [G3588](#) [G2424](#)

| Iku seba ing ngarsane Sang Pilatus, nyuwun layone Gusti Yesus.

- 53 καὶ καθελὼν, ἐνετύλιξεν αὐτὸ σινδόνι, καὶ ἔθηκεν αὐτὸν
 lan nurunaken mbungkus punika kain-mori lan nyèlèhaken Panjenenganipun
[G2532](#) [G2507](#) [G1794](#) [G0846](#) [G4616](#) [G2532](#) [G5087](#) [G0846](#)
- ἐν μνήματι λαξευτῷ, οὗ οὐκ ἦν οὐδεὶς οὐπω
 wonten-ing pasaréan dipun-tatah ingkang mboten sampun sinten-kemawon dèrèng
[G1722](#) [G3418](#) [G2991](#) [G3739](#) [G3756](#) [G1510](#) [G3762](#) [G3768](#)
- κεῖμενος,
 mapan
[G2749](#)

| Sawise layon diandhapake, banjur diulesi mori alus, sarta disarekake ing kubur kang tinatah ing pepunthuk parang, tuwin kang durung tau kanggo.

54 καὶ ἡμέρα ἦν Παρασκευῆς, καὶ σάββατον ἐπέφωσκεν.
lan dinten inggih Cawis-Cawis lan Sabat mèh-wiwit
[G2532](#) [G2250](#) [G1510](#) [G3904](#) [G2532](#) [G4521](#) [G2020](#)

Nalika samana pinuju dina pacawisan, ngarepake Sabat.

55 Κατακολουθήσασι δὲ, αἱ γυναῖκες αἵτινες ἦσαν συνεληλυθυῖαι ἐκ
Ndèrèk lajeng -para tiyang-èstri ingkang sampun sami-rawuh saking
[G2628](#) [G1161](#) [G3588](#) [G1135](#) [G3748](#) [G1510](#) [G4905](#) [G1537](#)

τῆς Γαλιλαίας αὐτῶ, ἐθεάσαντο τὸ μνημεῖον καὶ
-tanah Galiléa kaliyan-Panjenenganipun ningali -pasaréan pasaréan lan
[G3588](#) [G1056](#) [G0846](#) [G2300](#) [G3588](#) [G3419](#) [G2532](#)

ὡς ἐτέθη τὸ σῶμα αὐτοῦ.
kados-pundi dipun-sèlèhaken -layon layon Panjenenganipun
[G5613](#) [G5087](#) [G3588](#) [G4983](#) [G0846](#)

Aramaneh wong-wong wadon kang wis ndherekake Gusti Yesus saka ing tanah Galilea, iku iya padha melu ngiringake sarta maspadakake pasarean mau lan patrap anggone nyarekake layone.

56 ὑποστρέψασασι δὲ, ἠτοίμασαν ἀρώματα καὶ μύρα, Καὶ τὸ
wangsul lajeng nyawisaken rempah-rempah lan lisah-jebad Lan -Sabat
[G5290](#) [G1161](#) [G2090](#) [G0759](#) [G2532](#) [G3464](#) [G2532](#) [G3588](#)

μὲν σάββατον ἠσύχασαν, κατὰ τὴν ἐντολήν.
pancèn Sabat ngaso miturut -dhawuh dhawuh
[G3303](#) [G4521](#) [G2270](#) [G2596](#) [G3588](#) [G1785](#)

Saulihe banjur padha nyawisake anggi-anggi lan lenga jebad. Dene ing dina Sabat padha leren, netepi ing angger-angger.